

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1So/163/2014
Identifikačné číslo spisu:	1013201667
Dátum vydania rozhodnutia:	26.04.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1013201667.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a členov senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Igora Belka v právnej veci navrhovateľa: L. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. V. č. X, B., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie, ul. 29. augusta 8, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 05.08.2013, o odvolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 10Sd/129/2013-51 zo dňa 10.10.2014, jednomyseľne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 10Sd/129/2013-51 zo dňa 10.10.2014 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. a) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) preskúmané rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 05.08.2013, ktorým odporkyňa podľa § 65 a § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len ZSP) a § 21 zák. č. 100/1988 Zb. zamietla navrhovateľovu žiadosť o starobný dôchodok od 30.05.2010 s odôvodnením, že nárok na ten istý druh dôchodku za tie isté doby zamestnania nemôže vzniknúť, a vec vrátil odporkyni na ďalšie konanie.

V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd uviedol, že navrhovateľ sa stal poberateľom výsluhového dôchodku podľa zákona o sociálnom zabezpečení vojakov a policajtov. Nie je poberateľom starobného dôchodku, hoci výška výsluhového dôchodku bola v zmysle § 128 ustálená podľa skoršej právnej úpravy, podľa § 132 a nasl. zák. č. 100/1988 Zb. Cieľom prechodného ustanovenia § 128 bolo predísť prípadným negatívnym dopadom novej právnej úpravy v období po odčlenení sociálneho zabezpečenia príslušníkov silových rezortov zo všeobecného systému dôchodkového zabezpečenia. Navrhovateľovi priznaný a vyplácaný výsluhový dôchodok je bez ohľadu na spôsob určenia jeho výšky výsluhovým dôchodkom (porovnaj napr. rozhodnutie NS SR zo dňa 27.11.2013, sp. zn. 9So/108/2012). Priznanie tohto druhu dôchodkovej dávky nepredstavuje prekážku pre priznanie starobného dôchodku podľa ZSP.

Proti rozsudku krajského súdu podala odporkyňa v zákonnej lehote odvolanie dôvodiac, že na nárok na výsluhový dôchodok, priznaný v sume starobného dôchodku bola navrhovateľovi zohľadnená všetka preukázaná doba, teda aj doba získaná vo všeobecnom systéme sociálneho zabezpečenia (poistenia). Keďže navrhovateľovi bolo zhodnotené celé obdobie poistenia (aj vo všeobecnom aj v osobitnom systéme), pričom bolo prihladené aj na zvýhodnenú pracovnú kategóriu, nie je žiadny právny dôvod na priznanie ďalšieho starobného dôchodku. Priznaním dôchodku odporkyňou v prípade navrhovateľa by došlo k dvojitému hodnoteniu obdobia poistenia ako aj vymeriavacích základov, čo právna úprava nedovoľuje. Navrhovateľovi bola zhodnotená všetka preukázaná doba poistenia (zabezpečenia), bolo prihladené na výkon služby vo zvýhodnenej kategórii funkcií, nárok na dôchodkovú dávku mu vznikol pri znížení dôchodkového veku, dávka mu bola priznaná vo výhodnejšej sume, vypočítanej podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb., a preto u navrhovateľa nedošlo k žiadnym negatívnym dopadom v súvislosti s oddelením sociálneho zabezpečenia silových rezortov zo všeobecného systému sociálneho zabezpečenia. Vzhľadom na uvedené a na skutočnosť, že nárok na ten istý druh dôchodku za tie isté doby zamestnania poistencovi vzniknúť nemôže, žiadosť z 30.05.2013 o priznanie starobného dôchodku zo všeobecného systému sociálneho poistenia bola navrhovateľovi zamietnutá. Pokiaľ ide o zvýšenie už priznaného dôchodku za obdobie dôchodkového poistenia získané po vzniku nároku na dôchodok, rozhodnúť o zvýšení dávky v súlade § 67 ods. 4 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ako aj v súlade s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 9So/129/2010 z 24.11.2011, je príslušný orgán sociálneho zabezpečenia, ktorý výsluhový dôchodok vypláca. Odporkyňa má za to, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci. Vzhľadom na uvedené skutkové a právne dôvody odporkyňa navrhuje, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. 10Sd 129/2013-51 z 10.10.2014 zmenil a napadnuté rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X z 05.08.2013 ako vecne správne potvrdil a súčasne rozhodol, že odporkyňa nie je povinná nahradiť navrhovateľovi trovy konania v sume 209,73 €.

Navrhovateľ vo svojom vyjadrení k podanému odvolaniu odporkyne uviedol, že trvá na podanom návrhu. Doba zamestnania od skončenia ZDŠ od 01.09.1964 do 28.09.1967 a od 01.01.2006 do dnešného dňa mu nebola nikde zhodnotená. Uvedená doba sa mu má posudzovať pre výpočet starobného dôchodku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 O.s.p.. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spojení s ust. § 250s prvá veta O.s.p. odvolanie prípustné, dospel k záveru, že odvolanie odporkyne je nedôvodné. Rozhodol jednomyselne bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 26.04.2016 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Podľa § 244 ods. 1, 2 a 3 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. V správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté.

Podľa § 250l ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych

orgánov.

Podľa § 65, ods. 1 ZSP poistenec má nárok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek.

Podľa § 128 zák. č. 328/2002 Z. z., suma výsluhového dôchodku policajta nesmie byť nižšia ako suma starobného dôchodku s prídavkom k tomuto dôchodku, na ktorý by vznikol nárok v tomto období podľa predpisov pred účinnosťou tohto zákona v sume určenej podľa predpisov pred účinnosťou tohto zákona.

Z obsahu spisového materiálu, najmä z potvrdenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. SPOU-OSZ-39.011-15/2013-VZ z 15.04.2013, vyplýva, že navrhovateľovi bol od 01.01.2005 priznaný výsluhový dôchodok, ktorého suma bola určená podľa § 128 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vo výške starobného dôchodku a prídavku k starobnému dôchodku podľa ustanovení zákona č. 100/1988 Zb. Pretože suma starobného dôchodku navrhovateľa určená podľa zákona č. 100/1988 Zb. bola spolu s prídavkom k starobnému dôchodku výhodnejšia ako suma výsluhového dôchodku, bol navrhovateľovi priznaný síce výsluhový dôchodok, avšak v sume určenej podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb., ktorý sa aj vypláca.

Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie rozsudku krajského súdu ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania odvolací súd skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 05.08.2013. V danej veci odvolací súd posudzoval najmä otázku, či odporkyňa bola oprávnená zamietnuť navrhovateľovu žiadosť o starobný dôchodok od 30.05.2010.

Najvyšší súd sa s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu, konštatuje správnosť dôvodov na základe ktorých krajský súd rozhodol a pre zdôraznenie správnosti rozsudku dopĺňa v nadväznosti na navrhovateľove námietky ďalšie dôvody. V danom prípade sa odvolací súd stotožnil aj s právnym názorom uvedeným v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9So/214/2008 zo dňa 28.10.2009, ktorý bol uverejnený v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 5/2011 pod č. 55.

Je nesporné, že navrhovateľovi bol od 01.01.2005 priznaný výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z. z.

Spôsob výpočtu sumy výsluhového dôchodku policajta je upravený v § 39 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z. z. V zmysle § 128 zákona č. 328/2002 Z. z. suma výsluhového dôchodku policajta, na ktorý vznikne nárok v období po účinnosti tohto zákona do 31.12.2010, nesmie byť nižšia ako suma starobného dôchodku s prídavkom k tomuto dôchodku, na ktorý by vznikol nárok v tomto období podľa predpisov pred účinnosťou tohto zákona v sume určenej podľa predpisov pred účinnosťou tohto zákona.

Z ustanovení § 38, § 39 a § 128 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z. z. vyplýva, že nemožno stotožňovať dobu pre vznik nároku na výsluhový dôchodok (trvanie služobného pomeru v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok) a spôsob určenia sumy výsluhového dôchodku. Z uvedeného je zrejmé, že navrhovateľovi rozhodnutím Ministerstva vnútra Slovenskej republiky nebol priznaný starobný dôchodok. Bol mu priznaný výsluhový dôchodok; iba výška výsluhového dôchodku bola odvodená od výšky starobného dôchodku s prídavkom k tomuto dôchodku podľa skorších predpisov.

Najvyšší súd SR ďalej dodáva, že z ustanovenia § 60 ods. 2 zákona o sociálnom poistení vyplýva, že právna úprava mala zabezpečiť, aby od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení (poistení) výsluhový dôchodok priznaný podľa zákona č. 328/2002 Z. z. plnil funkciu starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho poistenia (zabezpečenia) vo výške primeranej dobe trvania služobného pomeru ako dávka sociálneho zabezpečenia existujúca, či už

samostatne alebo popri starobnom dôchodku, na ktorý vznikne nárok dovŕšením dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení.

Súčasne bolo cieľom zákona č. 328/2002 Z. z. dosiahnuť právny stav, podľa ktorého by pomerná výška výsluhového dôchodku bola vyššia, ako keby policajtom bola doba profesionálnej služby hodnotená len vo všeobecnom systéme sociálneho zabezpečenia. Z tohto zámeru teda vyplýva, že cieľom zákona bolo vytvorenie stavu, pri ktorom by súčet výsluhového dôchodku a starobného dôchodku zo všeobecného systému sociálneho poistenia bol vyšší, resp. aspoň rovnaký ako suma starobného dôchodku poistenca, ktorý mal všetky doby zamestnania hodnotené len vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia (zabezpečenia).

Odvolací súd poukazuje aj na skutočnosť, že v zmysle článku 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (č. 128), vyhláseného v Zbierke zákonov pod č. 416/1991 Zb. (ďalej len „Dohovor“), ak má alebo ak by mala inak chránená osoba nárok na dávku ustanovenú v tomto Dohovore a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť (prežitie ustanoveného veku), môžu sa dávky podľa tohto Dohovoru krátiť alebo zastaviť za určených podmienok a v určenom rozsahu za podmienky, že časť dávok, ktorá sa kráti alebo je zastavená, nepresahuje druhú dávku.

Z článku 33 ods. 2 Dohovoru podľa názoru odvolacieho súdu vyplýva, že v prípade súbehu nárokov na starobný dôchodok tak zo všeobecného ako aj osobitného systému sociálneho poistenia (zabezpečenia) je v zmysle Dohovoru možné starobný dôchodok zo všeobecného systému iba krátiť, a to najviac o sumu, ktorá neprevyšuje sumu výsluhového dôchodku (výsluhového príspevku považovaného za výsluhový dôchodok).

Výsluhový dôchodok má od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení (zabezpečení) plniť funkciu starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho poistenia (zabezpečenia) vo výške primeranej dobe trvania služobného pomeru. Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené dospel k záveru, že na účely stanovenia výšky starobného dôchodku je potrebné do doby dôchodkového poistenia započítať aj doby, hodnotené na účely výsluhového dôchodku. Až po takom stanovení výšky starobného dôchodku možno sumu starobného dôchodku krátiť o sumu výsluhového dôchodku.

Vzhľadom na vyššie uvedené právne závery, najvyšší súd rozhodol podľa § 219 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 druhá veta O.s.p. a § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 10Sd/129/2013-51 zo dňa 10.10.2014 potvrdil ako vecne správny.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 250k ods. 1, § 246c ods. 1 a § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, lebo navrhovateľ, hoci bol v konaní úspešný, si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil a odporkyňa nárok na náhradu trov konania nemá.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.